No. 1610 Zaterdag 7 November 1914. 31ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0,50; voor elken regel meer 7½ cts.

DE SLAG BIJ NIEUWPOORT.

De geschiedenis herhaalt zich; ook 1914 heeft een Slag bij Nieuwpoort.

Nog altijd zijn de Duitschers in het bezit van Ostende, maar konden nog niet doordringen tot Nieuwpoort en nog veel minder tot Duinkerken en Calais.

Ze hebben respect gekregen voor het Engelsche 12-duimsch geschut en zijn zoo verstandig geworden, wat verder het land in te gaan om buiten het bereik der zeeschepen te geraken.

De Verbondenen helpen hen hierin een beetje, want hoe meer de Duitschers het land in trekken, hoe verder ze afraken van de Belgische en Fransche kuststeden.

Het ondergeloopen terrein tusschen Nieuwpoort en Dixmuiden noodzaakte hen vanzelf het wat verder, wat meer op het droge, te zoeken. En zoo begint zich het gevecht reeds te verleggen van de kuststrook van West Vlaanderen naar de grensstreek van Oost Vlaanderen.

De bedoeling der Verbondenen is duidelijk Die willen de Duitschers van Calais afhouden en afsluiten van den rechtervleugel in het Noorden van Frankrijk.

Het was daarom een meesterlijke zet van de Engelschen onmiddellijk, toen het Gevecht in Vlaanderen begon, Yperen te bezetten. Dat was een prachtig kruispunt waardoor zoowel de weg naar Duinkerken en Calais, als de doortocht naar den rechtervleugel nabij Rijssel werd versperd. Van Yperen uit zijn ook hoofdzakelijk de bewegingen tegen de Duitschers geleid.

Het slagveld, zooals wij verleden week aangaven, ligt tusschen twee rivieren, de Yser en de Lijs, die aan weerszijden op eenigen afstand van Yperen ontspringen en daar dus een open doortocht vrijlaten.

De troepen der Verbondenen sluiten op het oogenblik zooveel mogelijk dezen doortocht af.

Daarenboven trachten zij ook nog dichter bij de kust te komen en op te trekken tot Ostende.

Ze zij er nog niet, maar wel heel dicht bij.

Het doel dezer bewegingen is duidelijk zichtbaar en reeds zoo goed als bereikt.

Wat willen echter de Duitsche troepen, die in het Zuid-Westen van België zijn?

In het begin hebben zij natuurlijk hun positie verdedigd en getracht verder door te dringen naar de Kust. Volgens de laatst ontvangen berichten zou men echter zeggen, dat zij die positie prijs geven en zich meer Oostwaarts begeven. Om met vereende kracht Zuidwaarts te trekken op Rijssel en Arras aan? Daar vinden ze den rechtervleugel van het groote Duitsche leger. Doch om zich te kunnen aansluiten daarmede, moeten zij eerst door de troepen der Verbondenen heen breken. En dan? Dan zijn ze vooreerst Ostende en Nieuwpoort kwijt en moeten maar zien, of ze ooit Calais zullen krijgen!

In het Noorden van België zijn de Duitschers heer en meester. Wagonladingen vol met stukken van onderzeeërs worden naar Zeebrugge vervoerd, om daar in elkander gezet, de Fransche en Engelsche vloot in het Kanaal en de Noord Zee aan te vallen. Of er al eenige onderzeeërs van Zeebrugge zijn uitgevaren? Op de Engelsche kust, in het recht tegenover gelegen Foreland, zijn Duitsche onderzeeërs te keer gegaan tegen de Engelsche schepen.

Ook de Duitsche Zeppelins worden daar eerstdaags verwacht.

Die kunnen in hun vlucht over zee zeer veel schade toebrengen aan de Engelsche zeeschepen. Een paar bommetjes zijn gauw genoeg geworpen. De Engelschen hebben echter pracht-zoeklichten om 's nachts den hemel af te zoeken en beschikken over uitstekend geschut, expresselijk vervaardigd tegen de luchtschepen.

Wat de actie der Duitschers in België brengen zal, moeten wij maar geduldig afwachten.

Ze schijnen wel iets heel bizonders voor te bereiden. Er heerscht groote geheimzinnigheid, en streng wordt alles geheim gehouden.

In het Noorden van Frankrijk is het halen en brengen; de oorlogskans gaat op en neer, maar is toch over het algemeen het meest den Verbondenen gunstig.

Ook in Rusland staan de Duitschers er minder goed voor.

Maar Turkije schijnt daar een handje te zullen komen helpen.

Van Europa slaat de oorlogsvlam reeds over naar Azië. In Egypte is Engeland op het ergste voorbereid.

Moet de oorlog nog meer worden uitgebreid?!

Nota van Wijziging der Begrooting 1915.

Toelichtingen.

Tengevolge van de na de samenstelling van de Curaçaosche ontwerp-begrooting voor 1915 gewijzigde financiëele en economische omstandigheden ziet de ondergeteekende zich, zeer tot zijn leedwezen, verplicht een aantal in het wetsontwerp uitgetrokken, meerendeels nieuwe posten, geheel of gedeeltelijk terug te nemen. Nu de heerschende omstandigheden de meeste zuinigheid voorschrijven, behooren de uitgaven toch zooveel mogelijk te worden beperkt tot de onafwijsbaar noodige.

De in de nota van wijzigingen voorgestelde verminderingen hebben dan ook betrekking op voorzieningen, die voorloopig uitstel kunnen lijden.

Uit den aard der zaak maken de bedoelde omstandigheden het den ondergeteekende evenzeer onmogelijk, gevolg te geven aan zijn in de memorie van toelichting te kennen gegeven voornemen om nog ten laste van deze begrooting te brengen verschillende uitgaven tot verbetering van de bezoldigingen van ambtenaren, die niet reeds krachtens de begrooting voor het loopend dienstjaar verhooging van inkomen hebben verkregen.

In die memorie is medegedeeld, dat nog rekening behoorde te worden gehouden met twee in het wetsontwerp opgenomen memorieposten, nl. die genoemd bij art. 41*bis* (nieuw 43) Verbetering van de St. Annabaai, de haven van Willemstad) en die bij art. 58 (nieuw 60) (Nieuwe werken, onderdeel *f*: verbetering van de Paardenbaai op Aruba) uitgetrokken. De ondergeteekende had zich voorbehouden de voor beide werken benoodigde sommen in de onderwerpelijke begrooting op te nemen. Aan dit voornemen zal hij evenwel slechts ten aanzien van den eerstgenoemden post gevolg geven, aangezien het hier gaat om een reeds onderhanden zijnd werk, waarvan de spoedige voltooiing voor de economische ontwikkeling van de kolonie van overwegend belang te noemen is.

Voor de voltooiing van het werk in 1915 wordt eene uitgaaf van f 48,500 noodig geacht, welk bedrag thans bij art. 41*bis* (nieuw 43) van het wetsontwerp wordt uitgetrokken.

De verbetering van de Paardenbaai op Aruba was nog niet onderhanden genomen. Een voorloopig onderzoek naar den omvang van dit werk heeft doen zien, dat daaraan eene niet onaanzienlijke uitgave verbonden zal zijn. Daar de verbetering uitstel lijden kan, heeft de ondergeteekende geen vrijheid kunnen vinden om onder de tegenwoordige omstandigheden nog rekening te houden met eene uitvoering van het werk in 1915.

De Minister neemt het voorstel over van den Gouverneur om in het belang der visscherij meer gelden uit te trekken.

In verband daarmede wordt voorgesteld de bij het wetsontwerp op f 6000 gestelde raming van voormeld artikel met f 2100 te verhoogen.

De bij de overige artikelen voor vermindering in aanmerking gebrachte posten hebben betrekking op de volgende kredieten:

Curaçao.

Art. 1. Traktementsverhooging van de beide districtsmeesters......f 500
Verbetering van de toelagen der geëmployeerden................ 2300
f 2800

Art. 4. Verhooging van de toelagen van den gevangenbewaarder en van den opzichter, belast met het toezicht over de gevangenen.

Art. 6. Verbetering van de traktementen enz. van het kommiezenpersoneel bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen.

Art. 10. Verhooging van de toelage van den secretaris der Curaçaosche bank.

Art. 15. Bezoldiging van een bode bij de normaal- en de zeevaartschool.

Art. 29. Kosten van proeven met cultures, enz. (f 300) en aanschaffing van een motorploeg met toebehooren (f 6000).

Art. 31. Verhooging van het subsidie aan de groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond (f 250) en subsidie aan de nieuwe opgerichte vereeniging „Curaçaosche Padvindersorganisatie" (f 250).

Art. 32. Kosten van onderhoud en herstelling van het koloniaal-, tevens schoolmuseum (f 75) en bezoldiging van een opzichter bij een aan te leggen nieuwe begraafplaats (f 100).

Art. 35. Bouw van eene nieuwe operatie-kamer bij het militaire hospitaal..............................f 3100
Aanleg van de bij art. 32 bedoelde begraafplaats...........f 1470
Verbouwing van het postkantoor.............................. 760
f 5330

Art. 36. Verbetering van den waterafvoer te Monte Berde (Willemstad).

Art. 37. Voltooiing van de vernieuwing van de Breedestraat en den Pietermaaiweg te Willemstad.

Art. 38. Kosten van het maken van werken in het belang van de waterverschaffing worden met f 9,500 verminderd en gebracht op f 20,000.

Art. 40. Uitbreiding van de verlichting van straten, enz.

ARUBA.

Art. 47. Verhooging van de bezoldiging van een boschwachter.

Art. 58. Aanbrengen van een lichtopstand met toebehooren aan de Noordwestpunt van Aruba, soomede kosten van aanbouw van eene woning voor den opzichter aldaar. De oorspronkelijke raming ad f 35000 kan in verband met intusschen verkregen nadere gegevens ten aanzien van de te bezigen lichttoestel worden verlaagd met...............f 6500
Bouw van een privaat bij de landskantoren...................... 300
Id. van een kantoortje voor den havenmeester en loods... 250
Graven van een waterkuil en drie putten........................... 4000
f 11050

BONAIRE.

Art. 59. Verhooging van de toelage van den districtmeester te Rincon.

Art. 61. Idem van deurwaarder-cipier.

Art. 62. Huishoudelijke uitgaven voor de politie en verdere benoodigdheden.

Art. 67 Oprichting van een cursus voor herhalingsonderwijs.

Art. 73. Verhooging van de toelagen van den opzichter en van den assistent-opzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk.

Art. 76. Verlenging van den gouvernementssteiger te Kralendijk.

St. Martin. N. G.

Art. 82. Kosten van het toezicht op de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijnsrecht, enz.

Art. 84. Oprichting van een cursus voor herhalingsonderwijs.

Art. 88. Verbetering van den veestapel.

Art. 91. Het bouwen van de brug te Simsonsbaai.......................f 3800
Id. van een privaat bij de gezaghebberswoning................ 154
Buitengewone herstelling van een der hoofdbergwegen......... 1510
f 5450

St. Eustatius.

Art. 103. Verhooging van de toelage van den havenmeester en loods en van den opzichter bij het leprozengesticht.

Art. 10*bis*. Verlenging van den steiger, enz.

Bij deze nota wordt een nieuw wetsontwerp overgelegd, waarbij met de hooger genoemde wijzigingsvoorstellen rekening is gehouden.

De Minister van Koloniën,
TH. B. PLEYTE.

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling).

LXVII. Slotwoord.

Met bewondering aanschouwt de wereld de onbegrijpelijke eenheid der Katholieken. Zelf in alle mogelijke meeningen verdeeld, is die eenheid in leer haar een doorn in het oog. Jaar in, jaar uit, hoopt men, dat deze eenheid geschonden en verbroken zal worden, maar telkens wordt men bitter teleurgesteld: de Katholieke Kerk is en blijft één.

Waarom is dat?

Omdat de eenheid der Katholieke Kerk niet is iets dat aangeleerd werd, of door menschen werd uitgevonden, maar door God zelven gesticht.

De wereld heeft het gebed van Christus vergeten: „Niet voor de wereld bid ik, maar voor hen die Gij mij gegeven hebt, opdat zij allen één zijn gelijk Gij en Ik." De wereld weet niet dat God, ter vervulling dezer bede, eenheid heeft geschonken aan allen, die Hij zijn eenigen Zoon gegeven heeft. Die Godsgave is hun eigen natuur geworden evenals Hij aan de zwaluwen de neiging gaf van een trekvogel en aan den nachtegaal leerde zijn lentelied te zingen. Ga den zwaluwen na over de geheele wereld, overal zult ge zien, dat het trekvogels zijn; luistert naar den nachtegaal, die in de tropische wouden van donker Afrika zich vastklemt aan een liaan en smachtend zijn liefdelied zingt, het is hetzelfde bekoorlijke lied als onze nachtegaal zingt op het eilandje Rousseau in de Diergaarde van Berlijn.

Laat nu een Priester uit Australië de H. Mis opdragen in onze kerken, hij zingt hetzelfde Credo, verkondigt dezelfde geloofbelijdenis als wij; laat hem Gods Woord verkondigen in onze kerken, wij zijn van te voren overtuigd precies hetzelfde te hooren, wat onze Priesters ons steeds voorhielden.

Ja, de wereld heeft gelijk, deze geloofseenheid onder de Katholieken te bewonderen!

De groote Napoleon onderschatte de kracht dezer onverbreekbare eenheid, toen hij den Paus mishandelde.

De groote Bismarck kende haar niet, toen hij poogde de Katholieke Priesters tot trouweloosheid en verscheuring dezer eenheid te brengen. Hij liet hen verhongeren, verjagen, opsluiten in de gevangenis; maar één bleven zij, elkander steunend in hun standhouden rondom den Paus van Rome.

Met bewondering hebben deze twee groote mannen van de wereld moeten erkennen, dat geen aardsche macht bestand is tegen Goddelijke kracht, welke steeds zich duidelijker uitspreekt, naarmate zij meer wordt tegengestreefd. Dit hebben wij gezien gedurenden den Cultuurkamp.

En Gij, lieve Lezer, behoort Gij tot de kinderen der wereld voor wie de Zaligmaker niet gebeden heeft? Of hebt Ge het geluk, geteld te mogen worden onder hen die de Hemelsche Vader zijnen Zoon gegeven heeft, en wier teeken van uitverkiezing is de Eénheid des Geloofs?

Wordt vervolgd.

Van Curaçao naar New-Orleans

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

De kapitein werd door den havenmeester aan den heer L. voorgesteld en, omgekeerd. Het was toen ongeveer acht uur en gezellig bleef men tot tien uur praten bij het rooken van een fijne Havana.

Bij het heengaan bood de heer L. den kapitein zijne diensten aan, met de verzekering, dat het hem aangenaam zoude zijn den kapitein bij zich te zien. De havenmeester zoude wel de goedheid willen hebben, bij die gelegenheid, den kapitein als loods te dienen en tevens van het gezelschap te zijn, voegde de heer L. er glimlachend bij. Dit aanbod werd met genoegen aangenomen en na verloop van een paar dagen begaven de genoodigden zich naar den heer L. Het rijtuig van den havenmeester bracht de genoodigden naar het buitengoed van den heer L. dat zich op veertig minuten rijdens buiten de stad bevond.

Het huis was geheel van hout gebouwd, één verdieping hoog, tachtig voeten lang, vijftig breed en keurig onderhouden. Prachtige hooge boomen omgaven het, en een aantal wandelpaden waarlangs honderden van bloeiende rozenstruiken stonden, gaven een betooverend aanzien aan de plaats.

Met den heer L. door dit bloemperk wandelend stonden de gasten eensklaps, bij het inslaan van een zijpad, voor drie jonge meisjes die zich met een enorme hoeveelheid kronen, van rozen gemaakt, versierd hadden. De indruk die deze verschijning op de gasten maakte was dan ook zoo overweldigend, dat zij een paar passen terug gingen en verbaasd stonden te kijken, alsof zij de godin Flora, in gezelschap, voor zich zagen.

De meisjes lachten hartelijk over deze ontmoeting en werden door den heer L., als zijne dochters, aan het gezelschap voorgesteld. Na een half uur in dit bloemenhof te hebben ge-

Het eindcijfer der geheele begrooting wordt gelezen f 1.135.383 en het bedrag der subsidie f 403.304.

Vóór de verlagende wijziging was het eindcijfer der geheele begrooting f 1.162.669 en dat der subsidie f 430.590.

Er werd derhalve van onze begrooting slechts ± 27.000 Gld. geschrapt.

Dit is een prachtig bewijs van de groote zuinigheid, welke in onze Kolonie wordt betracht. Ook zelfs in deze benarde tijdsomstandigheden vond de Minister geen vrijheid iets meer te schrappen dan de nieuwe, verhoogde posten. Al het andere wordt erkend onafwijsbaar noodzakelijk te wezen.

Op het Slachtveld.

„De Tijd" vernam van zijn bijzonderen correspondent begin Sept.:

Leuven lijdt armoede, Leuven lijdt kommer en gebrek, Leuven is in nieuwe ellende. Verleden week hebben de Belgen uit Antwerpen een stouten uitval gedaan — ge zult het alreeds weten — en daarmede zijn nieuwe bekommernissen over Leuven gekomen, dat door zijn ligging en samenvloeiïng van spoorwegen van krijgskundig belang is voor de Duitschers.

Thans hebben wij nieuwe troepen bekomen, die ingekwartierd en gevoed moeten worden en voor wier veiligheid onze waarnemende burgemeester prof. Nerinx, die zoo cordaat in de eerste verwarring na de verwoesting de zaken regelde, met zijn leven als gijzelaar borg moet staan.

Leuven lijdt gebrek. In de abdij van het Park der paters van Praemonstreit heb ik 200 á 300 dakloozen aangetroffen en een 12-tal gewonde soldaten. De vluchtelingen hadden weken reeds in de groote zaal van het klooster verblijf gehouden, het stroo lag er al vijf weken! Pater Coppens, de moedige Hollandsche Norbertijn is hier een der stoere werkers tot heil der evennaasten. Kalm gaat hij zijn gang, zich verheugende dit werk der christelijke charitas te mogen vervullen.

Hij hoopt naar Holland terug te keeren... doch eerst als de oorlog voorbij is. Want hier eischt Christus van hem nog het werk, dat Hij in den barmhartigen Samaritaan uit het Evangelie voor alle tijden en volkeren heeft geprezen met Zijn Goddelijken lof.

Na den strijd der laatste dagen werd pater Coppens met een zuster en een burger naar 't slagveld geroepen. Hij vond er stervende gewonden, stijf en koud door den naderenden dood en de guurte van het veranderde weer. Het H. Oliesel had hij meegenomen en heeft er verschillende stervenden de laatste troostmiddelen der Kerk kunnen toedienen. Maandagmorgen is de kloeke pater gegaan naar Rotselaar, waar de strijd gewoed had.

Hij vond de plaats ganschelijk verlaten, de door de bewoners onbeheerd achtergelaten huizen stonden open, en binnentredend, trof hij er gewonden aan, in heel het dorp te zamen 80 in getal, die in drie dagen geen eten of drinken gehad hadden.

De Duitschers hadden de Belgische gewonden daar in de huizen neergelegd op stroo, omdat ze aan de bevolking verbieden de slagvelden te betreden, alvorens de lijken en de gewonden van de Duitschers door hen zelf zijn weggehaald. Drie dagen zijn zij daarmede bezig geweest, wel een bewijs dat ze veel verliezen geleden hebben!

Ze hebben toen de gewonde Belgen in de verlaten woningen gelegd, waar de burgers ze wel zouden vinden en verplegen, zoo redeneerden zij. Twee dagen lang echter hadden de arme jongens niemand gezien en ze schreiden werkelijk van vreugde toen ze den priester ontwaarden. Sommige gekwetsten omhelsden hem en de goede pater moest zich vaak tot den grond bukken, opdat de uitgestrekt liggende geblesseerden hem met de armen in dankbare vreugde omvatten konden. Uit Leuven had de pater en zijn twee gezellen een groote mand met boterhammen en twee groote kannen koffie, alsmede wijn meegebracht. Daarmede gingen zij als van den hemel gezonden weldoeners rond.

„Geef mij drinken... drinken"... kreunden de gewonden!

„Eten komt er niet op aan, als ik mijn dorst maar kan stillen," verklaarde een soldaat. Een hunner dronk twee liter koud water achtereen.... de doodkoorts rilde door zijn leden.

Dezen laatsten gewonde vond pater Coppens buiten Rotselaar. Een voorbijrijdend Duitsch officier had hem n.l. gewaarschuwd, dat verderop nog een gewonde lag.... de pater was op weg gegaan en vond op ruim 10 minuten afstand den zwaar gekwetste.

Onmiddellijk heeft hij hem de biecht afgenomen en het H. Oliesel toegediend. Het was een kerel als een boom, een moedig soldaat, een vroom man tevens. Hij wilde den pater niet terug laten gaan, sprak over zijn vader, zijn moeder, zijn dierbaren... sprak met groot geloof en overgave aan Gods heiligen wil. Niet dan na stellige belofte terug te zullen komen om hem mee te voeren op een kar, liet hij den pater naar het dorp gaan.

Inmiddels waren de anderen, terwijl de pater drie uur lang in deze plaats der ellende achterbleef, naar Leuven teruggegaan, om karren en hulp te halen, waarmede de gewonden, die zich in 't geheel niet konden oprichten of bewegen, naar Leuven werden gebracht. Groote moeite en de uiterste voorzichtigheid kostten het, de geblesseerden op de karren te krijgen en te vervoeren, om hen zoo min mogelijk te kwellen. Toch huilden ze vaak letterlijk van pijn.

Het was een vreeselijk iets, doch het allerergste was, dat men niet alle gewonden vervoeren kon: 32 moesten er achterblijven, moesten den nacht nog daar te Rotselaar in de ongesloten huizen, in een verlaten dorp, waar allerlei dieren los rondliepen, achterblijven.

„Wij zullen sterven, u zult ons dood terugvinden, pater," zuchtten velen. Zoo goed mogelijk werden ze echter nog verzorgd en met de meeste beslistheid werd hun beloofd, dat ze niet in den steek zouden gelaten worden. Toen keerde men met de anderen naar Leuven terug. Het was hard, doch het kon niet anders!

's Anderen daags gingen 25 Leuvenaars er op uit om de gewonden te halen en de dooden te begraven op het slagveld. Dat laatste was een gruwelijk werk: over lijken stappen, dooden indentifieeren, omkeeren, ontkleeden ten deele.... Dan de nu verlaten huizen in, om nog eens en nog eens op onderzoek uit te gaan of men niet een achtergebleven gewonde vergeten had.... den vorigen dag immers had de pater als bij toeval nog twee arme gekwetsten in een varkensstal gevonden.

Wat waren die arme gekwetsten verheugd, toen zij later den pastoor, die hun redding had gebracht, terugzagen in het hospitaal S. Thomas.

In het Hospitaal.

In de Leuvensche ziekenzalen ligt de tragedie veler levensarbeid, de naastenliefde van een dr. Noyons en diens echtgenoote, die geen rusten kent. Men ziet het dan ook onzen landgenooten goed aan, hoe zware dagen ze hebben doorgemaakt en nog steeds doormaken. 's Morgens te 7½ uur is de dokter reeds aan het verbinden, opereeren enz. en 's nachts om 12 uur, halftwee zelfs, is hij er nog niet mede gereed.

Tragische tegenstelling: terwijl elders een leven om-niet geteld wordt en ieder er op bedacht is zooveel mogelijk dood en verderf te zaaien, spannen zich hier alle krachten in om het leven te behouden. En welk een voldoening voor den geneesheer als hij hierin mag slagen zooals b.v. bij een nog betrekkelijk jongen kerel, vader van zeven kinderen: deze was reeds bediend en ten doode opgeschreven. Met behulp van massage en injecties is hij over het critieke moment heengeholpen en de dokter hoopt dit leven te behouden.

Zij hunkeren allen om het leven? En, och God, zoovelen moeten sterven of zijn voor gansch hun bestaan ongelukkig. De wonden zijn vaak vreeselijk en uiterst verergerd door infectie, wijl zij zoolang op verpleging moesten wachten. „Ich werde toch leben bleiben" angstigen de vraag-oogen van zoo vele Duitsche krijgers.

En te midden van die ellende tref ik anderen jammer en wederwaardigheden. De echtgenoote van een professor onzer Hoogeschool kon wegens omstandigheden niet vluchten, en is in deze angstdagen hier verblijd met een kleine. Dubbel verblijd, want 't kindje en moeder maken 't goed.

In deze drukke en zenuwafmattende beslommeringen kan de keuken nauwelijks iets goeds schaften, om de noodige krachten sterk te houden. Wat zegt men van een, weken achtereen aangehouden, menu van hutspot... 's avonds pap? Toevallig vernam ik dit, want de dokter en zijn eega zijn vol opgeruimdheid en zeggen, nimmer zoo smakelijk te hebben gegeten. Maar toch kan 't zoo niet langer... 't vleesch is op en het lichaam heeft in deze dagen vol afmatting krachtig voedsel van noode. Doch vleesch is een ongekend voedingsartikel geworden.

Bij de Paters van het H. Hart te Heverlé heeft men reeds van verleden week Donderdag geen vleesch meer genuttigd. Gelukkig bestond er dezer dagen kans per auto naar Brussel te gaan: met twee schapen keerde deze terug en... onderweg had men nog een losloopend varken opgepikt...

Vergeef mij de mededeeling van deze note comique te midden van al de ellende...

Ellende.... nog huiver ik: dezer dagen werden de lijken begraven, die in der haast na de verwoesting, door de Duitschers in kuilen waren gelegd. 16 Lijken werden opgehaald, waaronder van twee eerw. broeders Josephieten.

Gevechten in de lucht.

„Wij, vliegers, nemen bij de krijgsoperaties een bevoorrechtte plaats in, wij zien de gevechten zooals geen ander, zelfs geen generaal ze zien kan," vertelde in Aken de onderofficier Werner, een der Duitsche vliegers, die over Parijs was gevlogen aan Wiegand, die hem in den trein tusschen Luik en Aken aantrof.

Ik had onlangs de opdracht gekregen, de stellingen der Engelsch-Fransche troepen, na de Engelsche nederlaag bij Mons, te gaan verkennen. Een officier ging met mij mede. Eerst vlogen we in Zuidelijke richting over den hoofdweg naar Parijs, welke door een prachtig bosch leidde, waarin ongeveer 40.000 bewoners dier streek hun toevlucht hadden gezocht. Na ongeveer een uur te hebben rondgevlogen, waarbij wij konden vaststellen, dat de Engelschen zich terugtrokken, maakte de officier een schets en wij keerden terug.

Op dat oogenblik bemerkte ik op ongeveer 300 meter boven mij een Bristol-tweedekker, die ons achter volgde. Wij bevonden ons op c.a. 1600 meter hoogte. Daar mijn eendekker geringere snelheid bezat dan de Bristol, haalde hij ons spoedig in. Ik poogde daarom boven den vijand te komen, hetgeen mij niet gelukte. Elk oogenblik verwachtten wij, dat uit den tweedekker een bom op ons zou geworpen worden. De tweedekker daalde tot op 150 M. boven ons. Wij kregen een gevoel, als een vogel hebben moet, wanneer een valk boven hem zweeft. Wij trokken onze revolvers en begonnen te schieten. Het was een geweldig opwindend oogenblik. De tweedekker daalde nog meer, en ook vandaar uit begon het schieten. Het bleek toen, dat zij geen bommen bij zich hadden en niet al te dicht durfden naderen, uit vrees dat wij wél bommen bezaten. Minuut na minuut verliep. Ik had een gevoel alsof mijne machine niet meer kon en geloofde ieder oogenblik, dat mijn einde gekomen was. Dat duurde zoo een half uur.

Toen wees mijn begeleider mij op een kleinen Franschen Bleriot, ongeveer 300 M. hooger, die in razende vaart aankwam om den Bristol-tweedekker bij te staan. In kringen vloog deze om ons heen. Toen hoorden wij plotseling het knetteren van machine-geweren. Wij waren boven de Duitsche troepen aangekomen, die de Bristol en Bleriot begonnen te beschieten."

Werner verklaarde nog, dat het hem een raadsel was, wat met al die Fransche vliegers gebeurd was, daar hij vanaf het begin van den krijg slechts vier Fransche en twee Engelsche vliegers in de lucht had gezien.

De Militaire voordeelen der „Zeppelins".

Een Belgische meester in de vliegkunst, die volgens een bericht van het „Berliner Tageblatt", expresselijk uit Antwerpen door de Londensche militaire autoriteiten werd ontboden, verklaart, dat er maar weinig hoop bestaat, een bombardement van Londen door middel van Zeppelins afdoende te verhinderen.

In Antwerpen was er op een nacht een Zeppelin verschenen, die zeven bommen geworpen had, welke met ontzettend geweld ontploften. Een onderzoek van de splinters der bommen bewees de kolossale doorslagskracht dezer bommen.

Een vervolging van de Zeppelins is volgens den vakman geheel uitgesloten, want zag zich een Zeppelin door schijnwerpers ontdekt, dan steeg hij eenvoudig in een kort tijdsverloop tot op 1500 meter hoogte, waar men hem uit het gezicht verloor. Bovendien moest men al heel gauw ophouden met het tegen het luchtschip geopend bombardement, omdat de nutteloos naar het schip afgeschoten projectielen weder op de stad terugvielen, en daar meer schade aanrichtten, dan de Zeppelin zelf gesticht had, en ook meerdere inwoners doodden.

Een beschieting der Zeppelins blijkt dus vrijwel doelloos, ondanks schijnwerpers en speciale kanonnen.

Verder, zegt het bericht, is het even doelloos de vervolging van een Zeppelin door een vliegtuig te doen plaats vinden. Men bedenke slechts, hoeveel langer een vliegtuig noodig heeft, om hooger te komen dan een bestuurbare ballon en daarbij tegelijk het vuur van dien ballon te ontgaan; men denke verder aan de moeilijkheden van een vliegtocht bij nacht onder zulke gevaarlijke condities. En ten slotte denke men eraan, hoe zwaar het valt, bij nacht een Zeppelin te ontdekken, terwijl de vliegeniers door de lichten van de stad daarbeneden en door de reflectors verblind worden, en dan nog bovendien, zooals in Antwerpen het geval was, het gevaar loopen door de projectielen der op den Zeppelin afgeschoten kanonnen en geweren getroffen te worden.

Dan komt daarbij nog, dat iedere Zeppelin eene bezetting heeft van 30 man met vier zeer sterke machinegeweren in den voorsten achtergondel en ook boven op het schip aangebracht.

Bij het kruisvuur dezer mitrailleuses is het wel ondoenlijk voor den vliegenier den Zeppelin te benaderen. Het zou een doelloos heroïsme zijn van de Belgische vliegeniers.

De vakman besluit als volgt: Kort en goed, tegen een Zeppelin bestaat nog geen afdoend weermiddel. Het zijn vreeselijk bewapende schepen en daarenboven zijn ze gemakkelijk te besturen en in staat een reis van 700 tot 800 K.M. met groot gemak te volbrengen.

Een Zeppelinaanval op Londen komt den vakman zeer goed mogelijk voor; het is toch in Antwerpen welbekend, dat er een aantal Zeppelins voor dit doel reeds in België gereed liggen.

De actie der aviateurs op zee.

Het secretariaat der Engelsche Admiraliteit zond onlangs het volgende rapport in het licht omtrent de actie der Engelsche aviateurs op zee:

Gedurende het verloop van den oorlog is de „Royal Naval Air Service" (een tak van het Koninklijk korps aviateurs) niet werkeloos geweest, terwijl luchtschepen, vliegtuigen en watervliegmachines hunne beteekenis hebben getoond in verschillende ondernemingen.

Terwijl het expeditie-korps naar het vasteland werd overgebracht, werd Oostelijk van de Straat van Dover nauwlettend gepatrouilleerd zoowel door watervliegmachines als door luchtschepen van den vliegeniersdienst ter zee.

De luchtschepen bleven onafgebroken tusschen de Fransche en Engelsche kust patrouilleeren soms meer dan 12 uur aan een stuk, terwijl verder naar het Oosten met behulp der Belgische autoriteiten een tijdelijk zee-vliegkamp te Ostende werd gevestigd en een patrouilledienst met watervliegmachines werd ingericht tusschen deze plaats en de tegenoverliggende Engelsche kust.

Op deze wijze was het voor de vijandelijke schepen niet mogelijk de Straat van Dover te naderen zonder reeds mijlen ver gezien te worden.

Op een der verkenningstochten door de lucht werd het noodig een van de schroefbladen van een der machines te verwisselen. De kapitein vreesde, dat het noodzakelijk zou zijn voor dit doel te dalen. Doch twee leden der bemanning boden zich onmiddellijk vrijwillig aan dit moeielijk werkje in de lucht te volvoeren en naar een der armen klimmende, die de schroefschacht droeg, volbrachten zij dit stoute werkstuk van het verwisselen van een der schroefbladen op 2000 voet boven de zee.

Op 27 Aug., toen Ostende door een troep mariniers bezet was, werd een krachtig eskader vliegtuigen onder bevel van den vlieg-commandant Samson, volledig uitgerust, overgezonden, waarbij de vliegtuigen over Dover en Calais naar de plaats hunner bestemming vlogen. Later werd dit vliegkamp verlegd en veel nuttig werk verricht door vliegtuigen, door gepantserde auto's ondersteund.

Vooruitgeschoven bases werden eenigszins dieper het land in gevestigd en bij verschillende gelegenheden hebben schermutselingen plaats gehad tusschen gepantserde motorwagens en afdeelingen der uhlanen. Al deze gevechten waren vol succes, met verlies voor den vijand aan dooden en gewonden.

De escader-commandant Gerrard voert het bevel over een afgescheiden eskader vliegtuigen en zijne machines zijn den Rijn overgevlogen en hebben den aanval op Dusseldorf waarvan reeds vroeger melding gemaakt is, volbracht.

Goed werk is ook gedaan door bommen te laten vallen op vijandelijke posities van militair belang en spoorweg-verbindingen.

De Onderzeeër in actie.

In de „Weser-ztg." beantwoordt een zeekundig medewerker de vragen: Hoe kon de kleine U 9 midden tusschen de Engelsche Noordzeevloot geraken? Hoe kon het drie Engelsche kruisers achter elkaar, ieder met slechts 1 schot, in den grond boren en dan „ongestraft" ontsnappen?

Omtrent de technische en tactische moeilijkheden van zulk een waagstukje kan de leek in marinezaken zich nauwelijks eenig begrip vormen.

De vaart van de U-boot uit de haven, waar ze gestationeerd is, naar haar „slagveld" mag men zich allereerst niet voorstellen als een geheimzinnige reis onder de oppervlakte der zee. Dat zou technisch niet uit te voeren zijn.

De onderzeeër moet tallooze mijlen voor alle vijanden zichtbaar evenals ieder ander schip op de oppervlakte van het water varen.

Pas wanneer de toestand al te

---

wandeld, stelde de heer L. de gasten voor een diner a l'improviste met hem te nuttigen.

Intusschen was het gezelschap vermeerderd met de Hollandsche en Deensche consuls en met genoegen werd het voorstel van den heer L. aangenomen.

Men zette zich aan tafel en weldra heerschte er bij het voeren van een vroolijk gesprek een aangenamen en ongedwongen toon. De pasteien, door een Franschen kok in dienst van den heer L. vervaardigd, trokken door hun overheerlijken smaak, bijzonder de aandacht en werden dan ook door al de aangezetenen met graagte gegeten.

Het dessert bestond uit vruchten van de fijnste en grootste soort, allen op het buitengoed van den heer L. gekweekt. Zoo bevonden zich op tafel een ananas en een watermeloen ieder ruim een halve meter groot.

Na het dessert werd een echte Havana sigaar gepresenteerd en begaf men zich op verzoek van den heer L. naar de veranda, van waar men een vrij uitzicht had op een suikerrietveld, dat dicht bij het woonhuis gelegen was.

Dit onafzienbaar groen veld, dat door den wind in golvende beweging gehouden en door een heldere maan beschenen werd, glinsterde somtijds als een groot meer bij maanlicht gezien en was prachtig versierd door de bloesems dier planten, die overal als groote bossen struisvederen er boven uit staken.

Geen mooier maneschijn was denkbaar, zelfs de vogelen waren opgetogen van vreugde en lieten, alhoewel het reeds tien uur des nachts was, hun gezang hooren.

Eensklaps werd de aandacht van het gezelschap gevestigd op een rijtuig, dat in vliegende haast het huis voorbij reed en waaruit men het gehuil en geschreeuw van een paar kinderen vernam. Het was even snel verdwenen, als het plotseling te voorschijn was gekomen. Men vroeg zich onderling af, wat dat gehuil en dat ontzettend hard rijden op dat uur van den nacht, het bosch in, te beteekenen had, doch niemand wist daarop een voldoend antwoord te geven. De opzichter van den heer L., hierover ondervraagd, verklaarde dat hij meermalen, doch altijd laat in den nacht, gehuil of geschreeuw gehoord had, dat uit een rijtuig kwam dat in volle vaart den weg volgde die, langs het huis, naar het bosch liep. De snelheid waarmede het rijtuig altijd voorbij reed, had het hem tot nu toe onmogelijk gemaakt een onderzoek in te stellen naar het gehuil en geschreeuw dat, naar zijn meening, van kinderen zijn moest.

Dit was alles wat de opzichter kon mede deelen.

Acht dagen later zaten aan boord van het Fransch koopvaardij-fregat, „Concordia" genaamd, als gasten van den gezagvoerder, aan tafel, de Fransche consul, de heer L., de havenmeester, de Hollandsche consul en de kapitein van de „Z. M." Men had met smaak van de gerechten gegeten en vooral den kok lof toegezwaaid over een vleeschpastei, die overheerlijk gesmaakt had.

Terwijl men bezig was aan het dessert, kreeg de gezagvoerder een klein briefje van den opperstuurman waarin hij hem verzocht, na het diner, hem even te mogen spreken.

Aan dit verzoek werd dan ook voldaan; de gezagvoerder begaf zich op dek, na vooraf zijne excuses te hebben gemaakt en keerde tien minuten later, eenigszins ernstig gestemd terug. Spoedig was deze ernstige stemming verdwenen en vroolijk bleef men tot elf uur in den nacht bij elkander zitten, waarna het gezelschap in de boot stapte en zich naar land liet brengen.

Reeds te zeven ure van den volgenden morgen was de gezagvoerder van het Fransche fregat, vergezeld van zijn scheepskok, op weg naar den Franschen consul, die in zijn veranda rustig aan de koffietafel zat.

Wordt vervolgd.

gevaarlijk wordt, komt het bevel om te duiken, hetgeen onmiddellijk een onaangename vertraging der vaart beteekent.

Alle voorwerpen aan dek moeten eerst omgekeerd en vastgesnoerd, de luiken en schuifopeningen zorgvuldig gesloten worden, nadat alle mannen in 't inwendige der boot zijn neergegleden.

De ballasttanks langs zij van het schip worden in verbinding met het water daarbuiten gebracht, zoodat zij vol kunnen loopen. De boot begint te zinken maar voorloopig nog maar tot den zoogenaamden drijftoestand, waarbij de kleine toren der boot nog boven het water uitsteekt.

De bemanning neemt hare gevechtspositie in en het gevaarlijke spel begint. De scheepsbevelhebber in den tegen druk bestanden commandotoren poogt nog steeds zooveel mogelijk zonder geheel onder te duiken de vijandelijke schepen te naderen, omdat hij met zijne motoren boven water veel sneller vaart dan met de electrische onder water en omdat hij de kracht dezer laatsten voor den duiktoestand zooveel mogelijk wil sparen.

Wordt echter de boot door den vijand ontdekt of bestaat het grootste gevaar daartoe, dan gaat men van den drijftoestand tot den eigenlijken duiktoestand over.

Bij drijftoestand in rustige zee steken de openingen om de gassen uit de motoren uit te laten nog boven den waterspiegel uit. Door een luchtventiel tusschen de periscopen in de torenbedekking wordt nog steeds lucht ter verbranding toegevoerd.

Gaan evenwel de golven hoog, dan moeten de propellers der boot door de electrische kracht worden gedreven.

Het laatste stadium van het onderduiken is zeer snel doorloopen.

Binnen weinige oogenblikken verdwijnt de toren en slechts voor het geoefende oog op korten afstand waarneembaar steken de beide periscooppunten nog uit de zee op, waardoor de bevelhebber van den onderzeeër de bewegingen van zijn doel in het oog houdt, om bij voldoende nabijheid de torpedo's te lanceeren.

Het schietwapen van den onderzeeër heeft zijn eigen moeilijkheden. Theoretisch berekent men den beschietings-afstand tot 9 kilometer en met goede trefkansen op 5 à 6 kilometer. Maar de „geschoolden" beweren, dat het toch beter is op 800, ja zelfs op 300 meter den vijand te naderen, om hem met de 150 kilogram wegende en met ontploffingsstof gevulde lading recht in het hart te treffen.

Het afvuren van de torpedo werd in de eerste jaren van de ontwikkeling der U booten als bijzonder bedenkelijk en gevaarlijk voor de bootjes in onder-water-toestand beschouwd, daar men bij de plotselinge verschuiving van het innerlijk evenwicht schommelingen en schokken vreesde, die gemakkelijk tot volkomen vernietigend onderzinken der boot konden leiden.

De moderne constructies echter hebben ook dit gevaar tot op een minimum teruggebracht.

De afzonderlijke momenten bij het afvuren der schoten, gaan zoo snel, dat de boot tengevolge der enorme traagheid der massa, in de lengterichting slechts zeer weinig storing ontvangt.

Slechts op het moment, dat de torpedo de buis verlaat, poogt de boot zich plotseling onder invloed van het verloren gewicht van den kogel op te richten, hetgeen evenwel door de handigheid van den man aan het voorste dieptestuur onmiddellijk kan worden voorkomen. Snel stroomt het water de leege torpedolanceerbuis binnen. Van deze watermassa wordt zooveel in het inwendige der boot opgenomen als het gewicht van de torpedo bedroeg. De rest wordt na het sluiten der buitenklep door luchtdruk uitgeworpen. De boot is weer klaar voor het tweede schot.

Tot nu toe waren de marine autoriteiten van meening, dat een torpedotreffer van den onderzeeër een vijandelijk slagschip allereerst slechts onbruikbaar voor den strijd kon maken en dat voor een volkomen vernietiging minstens twee treffers noodzakelijk waren.

De meesterlijke daad der „U 9" heeft evenwel getoond, hoe onze „Blaujacken" nog veel kundiger zijn dan men na hun schitterende praestaties in de jongste U-booten-manoeuvers, mocht aannemen.

Een vakman over torpedo's.

Door een vakman werden over de prestatie van den onderzeeër „U 9" aan de „Basler Nachrichten" nog de volgende technische bijzonderheden geschreven:

Bijzonder voor de niet ingewijde vakmenschen komt een nieuw geheim aan den dag, dat in beteekenis niet bij dat van de 42 cM.-mortieren behoeft achter te staan, n.l. de geweldige explosieve kracht van den Duitschen torpedo.

Men nam tot nu toe aan, dat men met een enkelen treffer wel niets beters bereiken kon dan het doen zinken van een kleinen kruiser van hoogstens 2 tot 3000 ton en dat men voor grootere schepen minstens drie goed geplaatste treffers noodig had.

Negen jaar geleden konden door granaten reeds zwaar beschadigde Russische schepen, zich nog na 6 tot 7 torpedotreffers uren lang boven water houden, maar thans zijn de Engelsche na één enkelen treffer binnen drie tot vijf minuten naar den kelder gegaan.

Het is mogelijk, dat de Engelsche torpedo's evengoed zijn als de onze, maar het vergaan van de kleine „Hela" getuigd eer van het tegendeel, want, de geheele bemanning kon zich nog redden op de vier man na, die denkelijk door het torpedoschot zelve omgekomen zijn.

Wijl nu de duikbooten verder in den Russisch-Japanschen en in den Balkan-oorlog een volkomen mislukking waren, zoo komt aan de Duitsche duikboot „U 21", die den Engelschen kruiser „Pathfinder" voor de oorlogshaven Rosyth in den grond boorde, de eer toe den allereersten treffer in oorlogstijd te hebben afgevuurd.

Berichten uit de Kolonie.

Goede Gevolgen van den Oorlog.

De Daily News acht het niet onmogelijk, dat keizer Wilhelm een verzoening tusschen kerk en staat in Frankrijk tot stand brengt. Honderden naar België verbannen zusters zijn namelijk naar Frankrijk teruggeroepen en verplegen thans de Fransche gewonden voorbeeldig. Ook zijn 22000 verbannen ordebroeders op de slagvelden werkzaam. Het blad acht het onmogelijk, dat dit opofferend gedrag niet in Frankrijk de aandacht zou trekken en een daad van dankbaarheid uitlokken. Het Concordaat zal, meent 't blad, wel niet herleven, maar een betere verstandhouding is wel zeker te verwachten, waarvan o. a. herstel der kerken op algemeene kosten enz. het gevolg zal zijn.

Slechte Gevolgen.

Het zal moeilijk worden voor de Hollandsche boot het verband tusschen Moederland en West-Indische Koloniën te onderhouden.

De Engelsche Admiraliteit heeft laten bekend maken, dat de Noord-Zee voor de handelsvloot gesloten is wegens de mijnen, welke overal als contrapraestatie tegen Duitschland door de Engelschen gelegd moesten worden.

Het is te hopen, dat deze noodtoestand slechts van korten duur zij.

Natuurverschijnselen.

Woensdagmorgen omstreeks tien uur werd nabij de kerk van Sta. Maria een buitengewoon natuurverschijnsel waargenomen.

Op het erf der pastorie ten Oosten van het Kerkhof stond minstens 5 minuten lang een windhoos, die een geluid maakte als 5 auto's tegelijk, zand en aardkluiten, dorre takken en blaren, maïsstokken, papier en zand omhoog trok in een wervelkolom van honderden Meters hoog. Deze geheele stofzuil schoof daarna onder hard fluitend en brommend geluid beoosten de school in de richting van Ceroe Fortuna. Toen scheen zijn kracht gebroken en stortte hij ineen.

In den omtrek was het doodstil.

Het was een indrukwekkend, angstaanjagend gezicht. Men wist niet, wat van dat alles komen kon. Had de hoos tegen de school geslagen dan waren de gevolgen niet te voorzien geweest. Goddank bewoog de wervelwind zich over een openvlakte waar geen gebouwen stonden.

De windzuil werd op grooten afstand gezien en het geluid zeer ver gehoord.

Op Sta Maria zijn vroeger meer windhoozen voorgekomen, maar nooit werd er zulk een groote gezien en nog nimmer maakte zij zooveel oorlogsgeraas.

Nog een ander natuurverschijnsel werd verleden week Donderdag waargenomen.

Het was omstreeks 5 uur in den morgen, toen plotseling een lichtkogel van Noord naar Zuid schoot en wel 5 minuten lang een sterk licht verpreidde. Men dacht eerst aan de oorlogskomeet met sikkel, een maand geleden in Caracas gezien, maar ontdekte toen, dat het een vallende of verschietende ster was van buitengewone grootte.

Regen.

Het water blijft vallen over ons eiland, dan hier dan daar. Sta Maria heeft nog heel weinig gehad, Sta Rosa iets meer, maar anders heeft het tamelijk wel overal geregend. Het meest schijnt Westpunt gevangen te hebben: 220 mM. Ooggetuigen verhalen, dat het water daar stroomde als bij de Niagara-falls.

Hopen wij op een goed oogstjaar. Een goed begin verzekert ons al half van een goed einde.

Onderwijs.

Vrijdagmorgen heeft Mej. ARMINTA SPROCKEL, leerlinge van de school te Montaña, met goed gevolg examen afgelegd als kweekelinge. Dat is reeds de 4e leerling, die door de Eerw. Soeur ELIZA werd opgeleid voor het examen.

Gisteren en vandaag heeft de Eerw. Soeur AMARANTHA, A. D. HOPPEN, met goed gevolg examen afgelegd als onderwijzeres 3e klas.

Van morgen heeft de Eerw Zuster BATHILDE HOOGENDOORN met goed gevolg examen afgelegd in de Fransche taal.

Aan allen onze oprechte gelukwenschen!

De nieuwe Motor.

Woensdagmiddag maakte de Gouverneur, vergezeld door den Procureur-Generaal, den Commandant der Troepen, en Adjudant PIEPER een proeftocht met de nieuwe Gouvernements-motorboot, eerst door haven en Schottegat, daarna ver zee in tot aan het Wrak van de Oranje Nassau.

De tocht duurde ongeveer 1½ uur.

De boot zoowel als de motor voldeden in alle opzichten uitstekend. De boot is gebouwd door de Firma GOEDKOOP te Amsterdam en voorzien van een Hollandschen KROMHOUT motor van 12 P.K. Deze wordt gedreven met ongezuiverde ruwe petroleum, hetgeen zeer zuinig is in het gebruik. De motor loopt uiterst regelmatig, is zeer eenvoudig in de behandeling en geeft de boot eene snelheid van ongeveer 7 mijl per uur.

De boot is absoluut zeewaardig en teneinde zoo noodig de motorloodsboot te kunnen vervangen is tevens een gelegenheid aangebracht om te kunnen sleepen.

Dit is reeds de derde kromhout-ruwe-olie-motor, die onze haven rijk is, en de schoeners kunnen er nu vast op rekenen, dat zij, ook al is er geen windt, veilig de haven zullen worden binnengebracht.

Uitvoer.

Wat jammer, dat die oorlog er tusschen is gekomen. 't Ging zoo goed met onzen uitvoer!

Werd uitgevoerd		voor een waarde van
gedurende 1e kw.		f 474.569
„ 2e „		f 574.943
„ 3e „		f 617.194

't Ging dus steeds *Crescendo.*

Aan hoeden

1e kwartaal	voor	f 108.132
2e „	„	f 93.758
3e „	„	f 133.638

Aan steenkolen

1e kwartaal	voor	f 132.646
2e „	„	f 132.829
3e „	„	f 215.257

Aan Aloë

1e kwartaal	voor	f 2.388
2e „	„	f 44 144
3e „	„	f 104.224

Aan Dividivi

1e kwartaal	voor	f 30.680
2e „	„	f 34.526
3e „	„	f 18.989

Revolutie.

Met de *Prins Willem V* is hier Donderdagmorgen aangekomen de President van Haïti, de Heer O. ZAMOR, met kind en bediende, vergezeld van 21 personen, te samen dus 24. Bij zijn vertrek te Port au Prince werd er geschoten, maar niet geraakt. De wapenen, die de Heeren bij zich droegen, werden hier door de politie in verzekerde bewaring genomen.

10 Nov. a.s. is het Presidentsverkiezing op Sto. Domingo, vandaar dat de Kabel weer eens gestoord werd voor een paar dagen.

Voetbal.

Met genoegen vernemen wij, dat er flink gespeeld is Zondagmiddag. De Partijen stonden elkander. De strijd werd beslist met 0—1 ten voordeele van het Elftal der *Jacob v. Heemskerck.* Alle biljetjes werden verkocht, zoodat ± 200 Gld werd ontvangen.

De wedstrijd werd bijgewoond door zeer veel belangstellenden, waaronder de HEG Heer Gouverneur en de HEG. Heer Kolonel van Hr. Ms. Zeemacht, de Kapitein der troepen etc. etc.

We zijn hartelijk blij, dat alles zoo mooi is afgeloopen.

Sympathieke Benoeming.

De Heer S. E. L. MADURO werd gisteren verblijd met zijn benoeming tot Directeur der Curaçaosche Bank, een post, 33 jaar lang door wijlen zijn Vader waargenomen.

Officiëele berichten.

De wd. hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie en Algemeen Rapporteur bij de afdeelingen van den Kolonialen Raad, P. L. B. de Haseth, is op zijn verzoek in activiteit hersteld.

De heer Joseph Davelaar, winkelier alhier, is aangewezen tot depôthouder van de ten postkantore alhier gebruikt wordende frankeerzegels, briefkaarten enz.

Aan den onderwijzer 1ste klasse aan de Hendrikschool alhier F. Stel is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den heer A. Jesurun is op zijn verzoek, onder dankbetuiging voor de bewezen diensten, eervol ontslag verleend als Directeur van de Curaçaosche Bank; en de heer S. E L. Maduro is als zoodanig benoemd.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen alhier W. H. van de der Velde is tot herstel van gezondheid drie maanden verlof verleend.

Het is mij aangenaam ter kennis van het publiek te brengen, dat de opbrengst van den verkoop van klompjes, bestemd tot het lenigen van den nood van de naar Nederland uitgeweken slachtoffers van den oorlog f. 510,10 heeft bedragen, welke som aan het Comité in Nederland zal worden toegezonden.

Aan de dames: Suze Boom, Hilda Brandao, Anna Debrot, Clara M. Chumaceiro, Antoinette Ecker, Margot R. Elsevier, Jane Everts, Dorothea Fuhring, Rachel D. C. Gomez, Elvinia Leon, Rebecca D. L. Maduro, Margot Menge, Alicia Namias de Castro, Sally Neumann, Selina Pardo, Leen Quast, Emma van Eps en Anna v. d. Veen Zeppenfeldt, die met mij hebben medegewerkt tot het verwezenlijken van het denkbeeld, alsmede aan allen die daartoe hebben bijgedragen, betuig ik mijn hartgrondigen dank.

Curaçao, 7 November 1914.

Rebecca Cohen-Henriquez.

Postarijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven enz.

Brieven: Jose Brandao, Americo Clardelli, Maria Esteba, W. Foot, Amelia Marchena, Francisco Esparllat de la Moto, Rafael Morón 2, Fernando Mendoza B, H. P. Pieper. Ernestina Ruiz D., Senior & Co., Victoria Sea, Victoria Tilman, Supriana Tilman, Dr. de Vries.

Aangeteekende stukken: Isabel de Baptista, en een rebut geadr. aan Julienda Windt, Rotterdam.

Drukwerken: Carmen Alfongo 2, Rafael Alegsetti, E. S. Beecher, W. Foot Eleuterio Garcia.

Zonder adres: Export American Industries, La Prensa.

Buitenland.

Het rapport van veldmaarschalk French.

Het Londensche persbureau heeft een publicatie het licht doen zien, waarin het op 29 September openbaar gemaakt rapport nog wordt voortgezet en met verdere bijzonderheden aangevuld. De *Mbde* ontleent er nog de volgende bijzonderheden aan:

De algemeene toestand blijft dezelfde als in het laatste rapport beschreven, en de taak van het leger is niet gewijzigd. Het leger moet stand houden tot de algemeene hervatting van het offensief. Er is geen terrein verloren, hier en daar een weinig gewonnen en iedere tegenaanval is afgeslagen, soms met zware verliezen voor den vijand.

Het stelling—vraagstuk is echter slechts een gedeelte van de campagne en in een andere lijn is de toestand veel verbeterd. De laatste aanvalspogingen van den vijand hadden zonder samenhang plaats, de aanvallen werden geleverd door naar verhouding kleine troepenmachten zonder samenwerking. Bij enkele dezer troepenmachten blijkt duidelijk van slechte leiding, wat de mededeelingen van gevangenen omtrent de zware verliezen in officieren bij den vijand bevestigt.

Verder is het vijandelijk artillerievuur in hevigheid verminderd en zoowel wat de richting als de leiding betreft, minderwaardig. Het eerste is waarschijnlijk te wijten aan overbrenging van geschut naar een andere plaats, doch de andere verschijnselen zijn wel een resultaat van de activiteit onzer vliegers en hunne belemmering van 's vijands vliegverkenningen en waarnemingen van het vuren. Thans doen de Duitschers observaties uit ballons, die zij op eenigen afstand achter de voorste linie oplaten, doch dit is een slechte vervanging van de directe verkenningsvluchten door de aëroplanes.

Als gevolg staat de schade, ons toegebracht, niet in verhouding tot de ammunitie, door den vijand verbruikt.

Wat de actueele gebeurtenissen betreft, loopt dit verslag van 25 tot en met 29 September. Gedurende deze periode is het weer mooi als 't geweest is. Vrijdag, 25 September, was 't in onze linieën betrekkelijk kalm en de eenige gebeurtenis van beteekenis was het vliegen van een

Duitsche aëroplane boven onze binnenste linies. Het vliegtuig vloog hoog, doch door eene algemeene fusillade van beneden werd de bestuurder gedood en de waarnemer gewond. De laatste echter zette zijn vlucht nog enkele mijlen voort. Dan werd hij door een gebrek in den motor genoodzaakt te dalen en door de Franschen gevangen genomen.

Dezen nacht werd een algemeenen aanval ondernomen op de voornaamste stellingen der verbondenen en deze werd hernieuwd in den vroegen morgen van 26 September. Overal werden de Duitschers met verliezen teruggeslagen. Op een gedeelte der linies, waar zij het vuren onzer machine-geweren en houwitsers hadden te doorstaan, worden hunne verliezen op 1000 dooden en gewonden geschat.

De houding onzer troepen kan worden afgeleid uit het officiëele rapport van een korps, waarvan een divisie het zwaarste gevecht had te doorstaan, en dat lakoniek aldus luidde:

...... De nacht was rustig, alleen werden door den vijand en door ons wat granaten afgevuurd. Om 3.40 werd een aanval ondernomen op onzen rechtervleugel, doch niet zeer heftig en het vuren begint te verminderen.

Verdere pogingen, zonder succes, om ons terug te drijven werden op Zaterdag 26 September om acht uur in den morgen en in den namiddag ondernomen; en het artillerie-vuur duurde heel den dag voort. De Duitschers kwamen opzetten in den vorm van een T, verschillende rijen schouder aan schouder, bijna onmiddellijk gevolgd door een kolonne ter ondersteuning. Na eenige minuten sloten de Duitschers zich aaneen en vormden zoo een prachtig schotveld voor ons vuur.

Terwijl op Zondag 27 September de Duitsche zware kanonnen in actie waren, hoorden wij hunne muziekkorpsen gezangen spelen. Waarschijnlijk had er een godsdienstoefening plaats. De vijand deed een onbelangrijken aanval om zes uur in den avond, welke op één punt om 11.30 in den avond met kracht werd hervat — echter met niet meer succes dan op den vorigen avond. Den geheelen dag werd in het front geschoten. Op Maandag 28 September werd het bombardement, afgewisseld door geweervuur voortgezet en deze toestand duurde tot Dinsdag 29 September, alleen onderbroken door een nachtelijken aanval op onzen uitersten rechtervleugel.

Een onzichtbaar duel.

Een incident, dat op Zondag 27 September plaats had, illustreert het beste de wijze van vechten, welke tijdens de laatste twee weken bijna voordurend op verschillende gedeelten van onze linie gebruikelijk was.

Uit dit incident blijkt ook, hoe moeilijk 't is te weten te komen, wat gedurende een actie in werkelijkheid geschiedt en tevens wordt gewezen op de waarde van goede loopgraven.

Op een punt zijn onze vooruitgeschoven loopgraven ten Noorden van de Aisne niet ver van een dorp op de helling van een heuvel en ook op korten afstand van de Duitsche stellingen.

Het was een kalme zonnige, doch dampige namiddag; en van een waarnemingspost ten Zuiden der rivier was 't moeilijk de goed-verborgen loopgraven van beide zijden waar te nemen. Van verre en van nabij werd het donderen van het geschut door de vallei weerkaatst en nu en dan steeg de rook van granaten, tegen de vliegers aangewend, omhoog tegen de lucht. Plotseling, zonder eenige waarschuwing, want het gebulder van de verre houwitsers kunnen niet worden onderscheiden van ander verwijderd gebulder, vielen drie of vier groote granaten in het dorp, en hooge rookwolken stegen op. Onzerzijds werd op dit vuur niet geantwoord.

Spoedig hoorden wij een snelle opeenvolging van schoten, doch 't was niet mogelijk, noch door het oor, noch door het oog, de kanonnen te ontdekken, die aan het vuren waren.

Bijna op hetzelfde oogenblik werd een opeenvolging van vlammen en scherpe ontploffingen gehoord op een heuveltje nabij onze loopgraven. Dan kwam er een pauze en rookkolommen trokken langzaam omhoog, even regelmatig als een rij populieren. Weer knallen van het Duitsche snelvuurgeschut verderop in de mistige vallei en — als echo's — kwamen weer de ontploffingen en de rookwolken terug. Weer een pauze en stilte, alleen het gerucht in de verte. Dan opende ons veldgeschut een hevig vuur op de positie der Duitsche kanonnen.

Na zes knallen heerschte weer stilte, alleen floten de granaten door de kleine vallei en dan volgden de vlammen en de rook — toen de granaten ontploften boven wat in den mist eenige verwoeste gebouwen bij den zoom van een woud schenen.

Verspilling van kanonvuur.

Na een korte tusschenpooze hervatten de Duitsche kanonnen het bombardement. En zoo duurde het duel langen tijd voort. Daar de Duitsche artilleristen onze kanonnen niet ontdekten, wendden zij al hunne pogingen aan om onze loopgraven onder vuur te nemen. Met hunne gewone verspilling van ammunitie, vuurden zij granaten en bommen op ons af. Soms scheerde een projectiel over den heuvel en viel in het dorp. Wij konden slechts hopen, dat onze mannen in de loopgraven zich goed zouden hebben ingegraven en dat zij in het dorp hunne toevlucht hadden gezocht in de kelders.

In de nevelige vallei vol zonlicht was geen mensch, geen paard, geen kanon, geen loopgraaf zelfs te zien.

Alleen vlammen, rook en geluid. Boven tegen de blauwe lucht hingen ronde witte wolkjes in het spoor der twee menschelijke wezens, die zichtbaar waren als een glinsterende vlek in de lucht. Daarboven werden ook de ontploffingen gehoord der projectielen op de vliegers afgevuurd. Doch de diepste sympathie ging uit naar mannen in de loopgraven, die aan het vuur waren blootgesteld.

Toen echter een onderzoek naar de verliezen werd ingesteld, bleek, dat onze mannen zich zoo goed hadden weten in te graven, dat door de 300 projectielen slechts negen man werden gewond.

Den volgenden dag werden 109 granaten afgeschoten op de door het West Kent-regiment bezette loopgraven. Vier officieren werden onder het opgewoelde zand bedolven, doch ongedeerd gered. Een man werd licht gewond. Het dorp zelf werd niet bezet.

In het kamp doen thans soms vermakelijke verhalen de rondte. Zoo wordt beweerd, dat de Turcos, onze naaste buren, die gebrek hadden aan voedsel, ons het gebruik van twee groote kanonnen hebben aangeboden voor 10.000 blikken vleesch. Een ruilmarkt tusschen kanonnen en vleesch is echter nog niet ingesteld. De troepen der tweede linie dooden soms den tijd door op pleinen der dorpen met een voetbal te spelen. Beweerd wordt, dat een Duitsch aviateur. die het spel had waargenomen zonder het te begrijpen, rapporteerde, dat de Engelsche troepen geheel gedesorganiseerd waren en in panischen schrik rondrenden.

Indische troepen te Marseille.

LONDEN, 2 Oct. (R. O.) Een nieuwe bladzijde in de geschiedenis is geopend met de ontscheping te Marseille van een keur-leger Indische troepen van den koning-keizer. Het was een schitterend schouwspel de vorsten der Sikh's, Gourkha's, Punchab's en Baluchis met hunne tulbanden met juweelen versierd en gezeten op prachtige paarden, langs de beroemde Cannebière te zien trekken.

Vensters, balkons en daken waren door een dichte menigte bezet, die met bloemen wierp naar de krijgers. De menigte spelde de driekleur op de Indische uniformen.

Een correspondentie uit Marseille in de „Times" geeft nog enkele bijzonderheden omtrent de landing der Indische troepen — een historische gebeurtenis, daar voor de eerste maal het Engelsch-Indische leger deelneemt aan een strijd op Europeesch grondgebied. Wij ontleenen aan zijn schrijven nog het volgende:

De nevel, die een heeten Septemberdag aankondigde, begon juist op te trekken over de baai, toen plotseling een onafzienbare rij stoomschepen verschenen bij het romantische Château d'If en de naburige eilanden. De lang-verwachte schepen met Indische-troepen waren daar!

De armada van transportschepen liep de haven binnen en meerde langs de kaden. De sterke Zuider-zon had thans den nevel doen optrekken en de troepen verschenen op dek. De haven was natuurlijk door militairen afgezet, doch het goede volk van Marseille wilde toch iets zien van hetgeen er geschiedde, zoodat op alle wegen in de nabijheid der haven opgewonden Marseillianen zich verdrongen en ieder venster en ieder dak vol toeschouwers was. Maanden lang hadden de Marseillanen reeds allerlei troepen verwelkomd — pittoreske Zouaven en Turco's van Algiers; Mooren van Marokko met witte tulbanden; Senegal-negers, zwart als steenkool — doch de meest warme en spontane ontvangst was bereid voor de Indiërs.

Uur na uur gingen de troepen aan land en aanstonds schenen de Indiërs zich thuis te gevoelen. De Fransche soldaten begonnen aanstonds iedere bruine hand te drukken, die zij maar grijpen konden en onderzochten aanstonds het geweer en heel de uitrusting hunner nieuwe makkers. Het leger is prachtig uitgerust en geheel strijdvaardig en zal een machtig hulpmiddel zijn in de gevechtslinie der geallieërden. Alles, wat noodig is voor den veldtocht, is meegenomen: schoppen en houweelen voor de loopgraven, lampen voor de slaapplaatsen en gebedsmatjes voor de Mahomedanen.

Geheel den voormiddag duurde de ontscheping en de opwinding in de stad werd steeds grooter. Het defilé der troepen door de stad naar hun kamp, was het signaal voor een grootsche ovatie. De afzettingen der politie werden verbroken; vrouwen en mannen drukten de lachende soldaten de hand en jonge meisjes bestrooiden hen met bloemen. Driekleurige vlaggetjes werden uitgedeeld en binnen twee minuten droeg iedere soldaat reeds een vlag op zijn geweer. Oude dames met bittere herinneringen aan 1870 bewonderden de krachtige gebaarde mannen met schitterende oogen en witte tanden en niets was roerender, dan wanneer deze vrouwen de stoere krijgers op den rug klopten en zegeningen over hun hoofd afriepen.

Zoo ging het uren lang en de geestdrift groeide steeds aan. Langs de terrassen der café's stond de bevolking op tafels en stoelen, wuivend met hoeden, stokken en zakdoeken en roepende: „Vivent les Anglais! Vivent les Indiens!" De Indiërs bewezen al spoedig hunne dankbaarheid door het roepen van „Vive France!" en het uiten van onbegrijpelijke oorlogskreten in het Hindostansch......

Het krijgsplan van generaal Joffre.

In de „Action Française" wijdt de bekende Parijsche journalist Léon Daudet een artikel aan het krijgsplan van den Franschen generalissimus Joffre, dat hij tegenover de plannen van den Duitschen generalen staf plaatst.

„Nu het plan mislukt is, zoo schrijft hij, kan vrij worden gezegd, dat het Duitsche leger een ontzaglijke oorlogs-machine was. Gedurende vier en veertig jaar, genoten de Duitschers een ongeschokt prestige. Vervolgens werden de plannen gedurende vier en veertig jaar steeds vervolmaakt door een generalen staf, gevormd naar de denkbeelden der overwinnaars, vooral naar dat van den beroemden Moltke. Dan beschikten zij over een uitrusting, die steeds meer het volmaakte naderde.

Kilometer na kilometer werd de nieuwe veldtocht in Frankrijk door den generalen staf voorbereid, met de hulp van een leger bekwame en goed-betaalde spionnen; en daarbij werd de moderne tactiek in verband gebracht met de antieke opstelling en alle oorlogslisten, door de Romeinen gebruikt. Er zou een interessante studie te schrijven zijn over deze vermenging van archaïsme en systematische vernieling.

Dit was de vijand, dien Joffre tegenover zich vond. Er kan niet aan worden gedacht, hen in het front aan te vallen; gezien de numerieke minderheid. Eerst moest de vijand worden afgemat en dan op het voornaamste punt worden aangevallen met al de wonderbare omstuimigheid der Franschen.

De troepen van generaal French hebben de bedoeling van den Franschen opperbevelhebber uitnemend begrepen en deze samenwerking heeft veel bijgedragen tot de overwinning. De Duitschers hadden alles voorbereid. Alles behalve de hervorming van hunne nationale opgeblazenheid, welke hun zooveel manschappen kost. Voor deze opgeblazenheid moeten zij thans wreed boeten.

De Duitsche opperbevelhebbers dachten er geen oogenblik aan, thans eenige wijziging te brengen in hunne plannen. De volharding in de dwaling behoort ook tot hunne gewoonten. Sedert dertig jaar hadden zij vastgesteld, dat zij door de vallei van de Oise naar Parijs zouden trekken.

Zij zijn door de vallei van de Oise naar Parijs getrokken, zooals hun plan nu eenmaal voorschreef, tot het oogenblik, waarop zij bemerkt hebben, dat een insluiting van Parijs met een leger binnen de stad en een ander in hunne achterhoede onmogelijk was. De omstandigheden moeten wel ernstig zijn geweest om hen dit te doen inzien. Von Kluck en von Heeringen, die als de knappe koppen dezer combinatie gelden, zijn van hunne verbazing nog niet bekomen. Generaal Joffre had een eigen plan en volgde niet het plan dezer heeren.

Hierin blijkt juist het genie van den opperbevelhebber: tegenover een methode van brutaliteit en plotseling verschijnen, een geheel tegenovergestelde methode plaatsen."

HAVEN-NIEUWS.
VAN 31 OCT. – 14 NOV.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	30 Oct.	New-York	1 Nov.	New-York
Pr Willem V	P C de Graaff	6 Nov.	New-York	6 „	Amsterdam
Philadelphia	H Hichborn	4 „	La Guayra	4 „	New-York
Merida	A Johanson	4 „	Maracaibo	5 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	7 „	New York	7 „	Maracaibo
Pr Maurits	N de Boer	7 „	Amsterdam	8 „	New-York
Merida	A Johanson	9 „	Maracaibo	9 „	La Guayra
Merida	A Johanson	11 „	La Guayra	12 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	12 „	Maracaibo	12 „	New-York
Caracas	Furst	12 „	New-York	12 „	La Guayra
Oranje Nassau	G D Nieman	15 „	New-York	15 „	Amsterdam
Progreso	H Hansen	30 Oct.	Maracaibo	? Nov.	New-York
Savoia	G Debarbieri	7 „	Colon	7 „	Génova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Marieta C	31 Oct.	Rio Hacha	*Estelle H*	31 Oct.	Isl Barlovento
Widnud R	2 Nov.	Margarita	*Virginia H*	1 Nov.	Vela de Coro
Argo H	3 „	Vela Coro	*Sirena H*	1 „	Vela de Coro
Pluma de Oro V	5 „	Maracaibo	*Rosa Maria H*	2 „	Aruba
Virginia H	5 „	Vela Cora	*Silfide H*	5 „	San Juan P. R.
Clicia V	6 „	Maracaibo	*Argo H*	4 „	Barbados
Reina H	6 „	Pto Colom.	*Marieta*	4 „	Aruba
Juan Luis H	6 „	Aruba			
Conformidad	7 „	St Domingo			
Rosa Maria	7 „	Aruba			